

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs III. De Clandestina Desponsatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

T I T U L U S III.

DE CLANDESTINA DESPONSATIONE.

§. I.

Virum matrimonia clandestina jure antiquo non solum fuerint prohibita, sed etiam invalida, quâ ratione poterint jure novo ab Ecclesia irritari?

QUæ matrimonia clam sine Parocho, & testibus contrahuntur, dicuntur matrimonia clandestina: ea semper quidem in Ecclesia prohibita fuerunt, & illicita, ob multa, & gravia incommoda, non fuerunt tamen ante Concilium Tridentinum invalida, prout certa & communis sententia habet, juxta *Can. Nullus 2. can. 30. q. 5. & c. 2. h. 1. & Trident. sess. 24. c. 1. De reformat.* hodie tamen post *Concil. Trident. L. c.* sunt invalida, si aliter quàm præsentem Parocho, (quamvis hic Sacerdos non sit, modò sit alterutrus sponsi Parochus) vel alio Sacerdote de ipsius Parochi, seu ordinarii licentia, ac duobus, vel tribus testibus, (quales quales illi sint, modò advertant, quid agatur) contrahant, ad plura scilicet gravissima incommoda præcavenda, invalidante Ecclesiâ matrimonia talia clandestina, non quidem per se & directè annullando Sacramentum, quòd in Ecclesiâ potestate non est, sed indirectè tantùm, & per accidens, annullando scilicet contractum Civilem, & humanum immediatè, & per consequens

irritum etiam faciendo Sacramentum. Quæ irritatio clandestinorum taliter acceptorum matrimoniorum adeo certè est, ut in Ecclesiis, ubi promulgatum decretum illud Tridentini fuit, etiam illi qui decretum hoc invincibiliter ignorantes nulliter clandestinè contrahunt, quæ irritans etiam ignorantes in ordine ad nullitatem actûs obligare possit; unde qui clam, aut præsentem quidem in parte viciniae parte, absente tamen Parocho, contrahunt, in articulo v. g. necesse, aut aliâ quacunque necessitate, cum debente forma substantiali ad validum actûs requisitâ, sicuti requiritur ad validum matrimonium, Parochi v. g. præsentem præsentia, actus sollemniter possit; quòd si tamen in casu, qui facie Ecclesiæ, coram Parocho sollemniter testibus matrimonium contractum est, ob impedimentum tamen occultum revalidum, cessante postmodum, & sublato legitime impedimento revocetur, non est necessarium, ut coram Parocho & testibus, hæc revalidatio fiat, si impedimento tali publicè non constitit, cum incommoda, ob quæ clandestina matrimonia irrita facta sunt, satis in tali casu caveri possint.

§. II.

An etiamnum in locis, ubi decretum Concilij Tridentini non est receptum, aut promulgatum, matrimonia clandestina sint valida?

Respondetur affirmativè, sive inde locus ille, ubi Decretum hoc Tridentini promulgatum, sive receptum non est, sic Catholicus, sive hæreticus, qui Concilium expressè dicit, decretum hoc suum invalidans matrimonia clandestina, robur suum non habere, nisi in Parochia aliqua publicatum illud fuerit, & quidem post triginta dies à die factæ primæ promulgationis; & hinc non tantum certum est, quod Christiani apud Turcas v. g. captivi, aut mercatores v. g. inter infideles viventes, &c. possint validè in illis locis clam contrahere, sine præsentia Parochi, & testium, etiam si in loco domicilii Tridentinum sit receptum, sed probabile etiam est, eos etiam, qui ad terras tales, ubi Tridentinum promulgatum, aut receptum non est, animo contrahendi clandestinè discedunt, validè contrahere clandestinè, cum peregrini legibus illius patriæ, præsertim circa contractus, accommodare se possint, (nisi peculiaris aliqua lex obstet,) & qui ex patria discedunt, ubi Tridentini decretum hoc receptum non est, non possint in loco, ubi receptum Tridentinum, quoad hoc decretum est, validè clandestinè contrahere, cum plerumque in materia contractuum ejus loci leges, & solemnitates servare debeant contrahentes, ubi contrahunt. Vide plura de his apud Theologos Morales.

§. III.

Utrum necessarium sit ad valorem matrimonij, ut assistat proprius utriusque contrahentis Parochus, & intra propriam Parochiam, & qualis præsentia Parochorum, aut testium requiratur?

Ad primam quæstionem jam responsum fuit, sufficere scilicet, si alterutrius, sponsi scilicet, vel sponsæ, Parochus, vel ordinarius assistat, quamvis sit excommunicatus, suspensus, vel irregularis, modò actualiter non sit depositus, & quamvis titulum tantum coloratum habeat cum communi errore, &c. tum quod idem utriusque sponsi, quoad hunc actum, hujus Sacramenti censeatur Parochus, tum quod Sacerdotii qualitas in Parocho non petatur à Concilio, tum quod Sacerdotii qualitas in Parocho non petatur à Concilio, tum quod censuræ illæ non tollant rationem Parochi proprietatis, & assistentia talis non tam sit actus jurisdictionis, quem fortasse taliter censuratus exercere non potest, sed sit actus testimonii, ex dispensatione juris ad valorem matrimonii requisitus, ad quod sufficit etiam titulus tantum coloratus cum communi errore. Imo vagi contrahere possunt validè & licitè coram quolibet Parocho, juxta probabilem sententiam; probabilius tamen est, quod coram eo Parocho legitimè tantum contrahant, in cujus Parochia tum versantur, cum alia etiam Sacramenta ab hoc petere & percipere debeant: quicumque tamen Parochus vagos tales conjungit, diligenter præstare debet, quæ ipsi à Tridentino

uno sess. 24. c. 7. De reformat. injunguntur, ut tales scilicet non conjugat, nisi diligentem prius inquisitionem de statu illorum, & habilitate fecerit, ac licentiam ab ordinario obtinuerit, ob periculum, ne tales cum impedimento dirimente nulliter contrahant.

Ad secundam quaestionem respondetur validum fore matrimonium, cui Parochus alterutrius sponsi, vel sponsæ se licet assistat, etiam si assistat extra propriam Parochiam, aut in aliena etiam Diocesi; cum hæc assistentia, ut dictum, non sit actus jurisdictionis, saltem fori contentiosi, qui extra propriam Diocesi exerceri non possit; probabile tamen est, quod talis Parochus extra propriam Parochiam assistens matrimonio, si solemniter assistat sine licentia ordinarii, vel Parochi loci, peccet, & puniri possit, propter scandalum, quod potest dare, involando in officium alterius.

Ad tertiam quaestionem etiam jam responsum, moralem & humanam debere esse presentiam Parochi, & testium in casu validi matrimonii, ut sciant scilicet, & advertant, quid agatur, sive casu tantum intervenerint, sive volentes, sive inviti interfuerint, sive proprio sensu hoc, quod agitur, advertant, sive per interpretem intelligant, ita ut non sufficiat sola Physica presentia, quæ nihil eorum, quæ aguntur, advertit, neque enim in jure censetur presens, qui non adest more humano intelligens, vel judicans quid fiat.

§. IV.

An, & quâ ratione denuntiationes publica procedere debent ante matrimonium?

Denuntiationes, seu proclamationes sunt monitiones quædam, quæ præmittuntur matrimonio contrahendo, ut si quis Canonicum impedimentum inter sponfos sciat, illud intra certam competentem aperiat, v. g. Parochus, ut hic ulterius rem hanc delectat, si de veritate indagare possit, ac non dubitans si probabilis conjectura sit, de impedimento interveniente: & quædam hæc denuntiationes de essentia matrimonii non sint, cum hoc validum sit, contra etiam illis, ut ex Trident. colligitur, quod præcipit quidem denuntiationes non irritat tamen matrimonium si omittis; omitti tamen non possunt in peccato gravi tam à Parocho assistente, quam à sponfis contrahentibus, nisi per his sic dispensatum, ex jussu cuiusdam Episcopi (cujus prudentia res hæc Concilio committitur) vel ejus Vicarii, vel in quibusdam casibus, ex consuetudine, à loci Parocho, ita tamen ut in quibusdam casibus nonnunquam debent etiam post contractum matrimonium denuntiationes istæ, ante matrimonii consummationem, de quibus plura Theologi Morales, quos citat

§. VI.

De probatione matrimonii clandestini, & eius publicatione.

Materia hujus Paragraphi, cum hodie in partibus nostris, ubi Tridentini decretum promulgatum & acceptum est, vix utilis sit, legi potest in c. *Siquis 1. & c. Quod nobis 2. h. t.*

§. VII.

De penis matrimonii clandestini, & clam contrahentium, vel ei assistentium.

Uæ potissimum pœnæ sunt matrimonii clandestini. Prima est, quod filii ex eo geniti sint illegitimi, quamvis bonâ fide, ignorantes sui matrimonii nullitatem, parentes contraxerint, licet enim in aliis casibus, ubi propter impedimentum dirimens matrimonium, invalidè quidem, bonâ tamen fide conjugum, aut unius conjugis, suum impedimentum ignorantium, præmissis tamen denuntiationibus, contractum fuit, liberi ex tali matrimonio geniti legitimi habeantur, in favorem bonæ fidei, juxta c. *Ex tenore 14. Qui filii sunt legitimi.* in casu tamen, quo clandestinè contractum fuit (omissis scilicet denuntiationibus)

favor hic non conceditur liberis ex eo matrimonio genitis, cum parentes eo ipso, quod clam contrahere voluerint, videantur sibi malè conscii fuisse, & non bonâ fide egisse, cum neglexerint ulteriorem veritatem inquirere.

Secunda pœna est, quod separandi sint à se invicem hi tales putativi conjuges, & spe dispensationis impetrandæ careant, si in gradibus prohibitis scienter contraxerint (ita statuentem Tridentino ob contemptum Ecclesiæ) & pœna etiam arbitraria tam ipsi clam contrahentes, quam testes huic clandestino matrimonio (sine Parocho scilicet, aut debito testium numero) assistentes puniendi sunt. Parochus verò, vel alius Sacerdos ex licentia Parochi, sine testibus requisitis assistens, per triennium ab officio suspendendus est, gravius etiam puniendus, si culpæ qualitas postulaverit. c. *Cum inhibitis 3. §. final. h. t.* quam tamen triennem suspensionem sublatam hodiè per Tridentinum (quod pœnam arbitriam statuit) putat Sanchez, in casu quo sine sufficientibus testibus assistit matrimonio Parochus, quæ pœna arbitraria sæpius etiam imponenda est contrahentibus, quamvis coram Parocho & testibus contrahant, si denuntiationes tamen culpabiliter omiserunt.

